

Kommunstyrelsen

Missiv - systematisk uppföljning av anmälda kränkningar till huvudman januari-maj 2017

Förslag till beslut

Godkänna rapporten och skicka över den till mottagande barn- och utbildningsnämnden för åtgärd.

Ärendebeskrivning

I Torshälla stads förvaltning finns verksamhetsgemensamma rutiner och blanketter som innebär att en anmälan till huvudman sker skriftligt så fort kränkningen uppstått. I förskolan dokumenteras anmälan och utredning i lex.

I grundskolan dokumenteras anmälan och utredning samlat i en pärm på enheten, sorterat i bokstavsordning efter den utsatta elevens efternamn. En kopia läggs i aktuella elevers mappar i arkivet.

Om den misstänkta kränkningen har utförts av en medarbetare genomförs utredningen av chef i samarbete med HR-konsult och utvecklingsstrateg. Utredning och eventuell åtgärdsplan påbörjas omgående och följs upp med täta intervaller.

En systematisk uppföljning av anmälda kränkningar redovisas till nämnd två gånger om året. Likabehandlingsplanerna med årlig plan presenteras från och med 2014 för nämnd, i februari varje år. I juni (med undantag 2017) genomförs en stickprovskontroll av genomförda utredningar för att säkra kvaliteten på utredningarna och åtgärderna, i enlighet med Skolverkets allmänna råd för ”Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling”.

I varje enskilt fall bör det bedömas om en anmälan ska göras till andra myndigheter.

Nedan följer en redovisning av antalet inträffade kränkningar för perioden januari till och med maj 2017.

Inträffade kränkningar	Jan-jun 2015		Totalt 2015		Jan-jun 2016		Jan-maj 2017	
	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke
FÖRSKOLAN								
Förskolan	2	3	2	4	1	2	0	0
Totalt förskolan	2	3	2	4	1	2	0	0
GRUNDSKOLAN								
Edvardslundsskolan F-6	7	10	8	17	0	6	5	4
Gökstensskolan F-6	7	12	17	25	8	13	5	9
Gökstensskolan 7-9	10	7	17	11	20	10	6	3
Totalt grundskolan	24	29	42	53	28	29	16	16
Antal barn med två anmälningar		7	3	6	2	2	1	
Antal barn med tre anmälningar			1	1	3			

Sammanfattning Edvardslundsskolan F-6

- Nio inkomna anmälningar, samtliga anmälningar har inkommit till huvudman.
- Varje anmälan har en egen utredning kopplad till sig.
- Sju av nio utredningar har skriftlig dokumentation kring uppföljning.
- Kränkningarna innehåller fysiska och verbala inslag.

Sammanfattning Gökstensskolan F-6

- Fjorton kränkingsanmälningar, samtliga har inkommit till huvudman.
- Det finns en utredningar kopplad till hälften av anmälningarna.
- Fyra av utredningarna har en skriftlig dokumentation kring uppföljning.
- Kränkningarna innehåller fysiska och/eller verbala inslag.

Sammanfattning Gökstensskolan 7-9

- Nio kränkingsanmälningar, samtliga är anmälda till huvudman.
- Det finns utredningar för sex av nio anmälningarna.
- Tre av utredningarna har en skriftlig dokumentation kring uppföljning.
- Kränkningarna innehåller såväl fysiska som verbala inslag.

TORSHÄLLA STADS FÖRVALTNING

Ingrid Sköldmo, förvaltningschef

Beslutet skickas till:

Barn- och utbildningsnämnden

Rapport av systematik uppföljning av anmälda kränkningar till huvudman januari-maj 2017

Ärendebeskrivning

Lagstiftning och begrepp

Det är nolltolerans mot kränkningar i förskolan/skolan. Skollagen och diskrimineringslagen syftar till att skydda barn och elever från kränkningar, diskriminering och trakasserier i förskolan/skolan.

Skollagen

Enligt kapitel 6 i skollagen så ska kommunen se till att varje verksamhet (förskola/skola):

- Målmedvetet arbetar mot kränkande behandling av barn och elever.
- Gör allt de kan för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.
- Varje år gör en plan mot kränkande behandling. Den ska till exempel innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Dessutom ska barn och elever engageras i arbetet med att ta fram planen.
- Lever upp till den så kallade handlingsplikten. Den innebär att så snart förskolan/skolan får kännedom om att ett barn eller en elev känner sig utsatt så måste de agera och ta reda på vad som hänt. De måste också göra allt de kan för att det inte ska hända igen.

I skollagens 6 kapitel finns också ett förbud för vuxna i förskolan/skolan att kränka ett barn eller en elev – till exempel säga elaka saker, hota eller använda våld.

Diskrimineringslagen

Enligt diskrimineringslagen ska kommunen se till att varje verksamhet (förskola/skola):

- Arbetar målmedvetet för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande

identitet eller uttryck samt ålder. Det innebär att skolorna ska göra allt för att ingen ska bli diskriminerad eller trakasserad.

- Gör allt de kan för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev utsätts för trakasserier som har samband med någon av ovanstående diskrimineringsgrunder.
- Varje år upprättar en plan mot kränkande behandling och diskriminering som innehåller en översikt över det som behövs göras för att främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever, dels förebygga och förhindra trakasserier.

Verksamheterna ska arbeta aktivt med att främja likabehandling och för att förebygga och åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Detta är en del av skolans värdegrundsarbete och syftar till att skapa trygghet och trivsel för alla barn och elever i skolan.

Begrepp

Kränkningar kan förekomma i form av **diskriminering**, **trakasserier** och/eller genom **kränkande behandling**.

Det är viktigt att alla som arbetar i verksamheterna har kunskap om innebörden av begreppen för att kunna arbeta med att främja likabehandling och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

- **Diskriminering** innebär att ett barn eller en elev missgynnas av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna: kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Inom förskolan och skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk mening.

Diskriminering kan till exempel handla om att:

- En skola inte tillåter huvudbonader inomhus vilket drabbar en elev som bär slöja (religion)
 - En pojke nekas plats i en viss förskolegrupp p.g.a. sned könsfördelning (kön)
 - Ett samkönat par får inte gå ihop på skoldiscot (sexuell läggning)
 - En flicka nekas plats på en skola eftersom att hon har diagnos ADHD (funktionsnedsättning)
- **Trakasserier** är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna. Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Trakasserier kan barn och elever utsätta varandra för. När personal trakasserar barn och elever är det förbjudet och juridiskt betraktas det som diskriminering.

Trakasserier kan till exempel uttryckas genom nedsättande tilltall, utfrysning, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiskt våld. Det kan ske i korridorer men också under samtal som sker inom ramen för undervisningen.

- **Kränkande behandling** är enligt skollagen ett uppträdande som utan att vara diskriminering kränker ett barns/elevs värdighet.

Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Det kan också vara kränkande behandling om någon skickar elaka mail eller kommentarer på internet eller via sms. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Om det sker upprepat brukar det även kallas mobbning. Bedömningen görs utifrån omständigheterna i varje enskilt fall. Ofta kan det vara uppenbart att exempelvis en spark eller ett slag är kränkande behandling. Ibland är det dock svårare att bedöma, till exempel om det rör sig om utfrysning.

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Barn- och elevombudet (BEO) är en myndighet under Skolinspektionen som utreder alla inkomna anmälningar om kränkande behandling. I ett förtydligande har BEO sagt att kränkande behandling kräver en form av medvetenhet och förståelse för konsekvenserna av den som utför, för att det ska anses som en kränkning. Därför kan man generellt säga att barn under cirka fem års ålder, kan inte kränka andra barn. Vid situationer som uppstår handlar det istället om bristande tillsyn.

Anmälan till huvudman

Enligt kapitel 6 och paragraf 10 i skollagen är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

I Torshälla stads förvaltning finns gemensamma rutiner och blanketter som innebär att en anmälan till huvudman sker skriftligt så fort kränkningen uppstått. I grundskolan dokumenteras anmälan och utredning samlat i en pärm på enheten, sorterat i bokstavsordning efter den utsatta elevens efternamn. En kopia läggs i aktuella elevers mappar i arkivet. Om den misstänkta kränkningen har utförts av en medarbetare genomförs utredningen av chef i samarbete med HR-konsult och utvecklingsstrateg. Utredning och eventuell åtgärdsplan påbörjas omgående och följs upp med täta intervaller. En systematisk uppföljning av anmälda kränkningar redovisas till nämnd två gånger om året. Likabehandlingsplanerna med årlig plan presenteras från och med 2014 för nämnd, i februari varje år. I juni (med undantag

2017) genomförs en stickprovskontroll av genomförda utredningar för att säkra kvaliteten på utredningarna och åtgärderna, i enlighet med Skolverkets allmänna råd för ”Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling”.

Skolverkets allmänna råd innebär att:

- Huvudmannen bör se till att det finns en tydlig ansvarsfördelning för utredningen och att det finns tydliga rutiner för denna.
- Utredningen bör allsidigt belysa vad som inträffat och innehålla en analys av orsakerna till det inträffade samt bör omfatta både den eller de som kan ha utfört kränkningen och den som har blivit utsatt.
- Utredningen bör leda till att verksamheten får tillräckligt med information och kunskap om situationen för att kunna bedöma vilka åtgärder som måste vidtas för att få trakasserier eller den kränkande behandlingen att upphöra.
- Utredningen bör dokumenteras och verksamheten bör utveckla ändamålsenliga former och rutiner för detta.
- Det bör finnas rutiner för hur informationen till berörda barn, elever och vårdnadshavare ska ske då någon i verksamheten får kännedom om att ett barn eller en elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling.
- I varje enskilt fall bör det bedömas om en anmälan ska göras till andra myndigheter.

Kränkningensanmälningar – förskolor och skolor i Torshälla stads förvaltning

Nedan följer en redovisning av antalet inträffade kränkningar för perioden januari till och med maj 2017.

Inträffade kränkningar	Jan-jun 2015		Totalt 2015		Jan-jun 2016		Jan-maj 2017	
	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke
FÖRSKOLAN								
Förskolan	2	3	2	4	1	2	0	0
Totalt förskolan	2	3	2	4	1	2	0	0
GRUNDSKOLAN								
Edvardslundsskolan F-6	7	10	8	17	0	6	5	4
Gökstensskolan F-6	7	12	17	25	8	13	5	9
Gökstensskolan 7-9	10	7	17	11	20	10	6	3
Totalt grundskolan	24	29	42	53	28	29	16	16
Antal barn med två anmälningar		7	3	6	2	2	1	
Antal barn med tre anmälningar			1	1	3			

Förskolorna

För förskolan har det inte kommit in några anmälningar om kränkningar under 2017.

Förskola	Totalt 2015		Jan-Juni 2015		Jan-juni 2016		Jan-maj 2017	
	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke
Skeppet	1		1			1		
Staren	1	4	1	3	1			
Villekulla						1		
Totalt	2	4	2	3	1	2	0	0

Likabehandlingsplan

Torshälla förskolor har en gemensam övergripande likabehandlingsplan som anger den gemensamma lägsta nivån på arbetet. Den övergripande planen finns och används i verksamheterna men är inte publicerad. Varje enhet kompletterar med en kartläggning av den egna enhetens eventuella risker och behov. Kartläggningen ligger till grund för enhetens årliga plan med åtgärder. Samtliga Torshällas förskolor har en årlig plan för 2017.

I den övergripande likabehandlingsplanen framgår det att förskolorna i Torshälla arbetar både främjande och förebyggande. All personal ska vara utbildade i Vägledande samspel/ICDP. Det framgår att personalen möter barnet och dess

vårdnadshavare vi lämning och hämtning. Det framgår även att det varje år sker en kartläggning för att upptäcka faktorer som riskerar att leda till diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Edvardslundsskolan F-6

Nio inkomna anmälningar till huvudman, fem anmälningar avser flickor och fyra anmälningar avser pojkar.

Årskurs	Totalt 2014		Jan-juni 2014		Totalt 2015		Jan-juni 2015		Jan-juni 2016		Jan-maj 2017	
	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke
Förskoleklass	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Åk 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Åk 2	0	0	0	0	3	0	0	2	0	0	2	1
Åk 3	2	3	2	2	1	3	2	2	0	4	0	0
Åk 4	0	6	0	5	4	8	2	3		2	2	0
Åk 5	2	4	0	4	0	3	2	0	0	0	1	3
Åk 6	2	0	1	1	0	2	2	0	0	0	0	0
Totalt	6	13	3	12	8	17	8	7	0	6	5	4

Blanketten "ANMÄLAN till huvudman angående kränkande behandling"

Nio inkomna anmälningar, samtliga anmälningar har inkommit till huvudman. En anmälan saknas i skolans pärm.

Blanketten "UTREDNING av kränkande behandling"

Samtliga anmälningar har en utredning kopplat till sig. Utredningarna beskriver händelseförloppet, både den som blivit utsatt och övriga involverade har fått komma till tals. Beskrivningar av planerade/vidtagna åtgärder för att få hindra att det händer igen finns i hög grad dokumenterade i utredningarna. Det finns en skriftlig uppföljning för åtta av nio utredningar. För sju av anmälningarna framgår det vem som är ansvarig för utredningen samt datum för uppföljning. För åtta av utredningarna framgår det att skolan haft en föräldrakontakt.

Typ av kränkning

	Verbala kränkningar	Fysiska kränkningar	Sociala medier Mobiltelefoner	Annat	Okänt
Jan-maj 2017	4	4		1	

Fyra av anmälningarna avser verbala kränkningar, det handlar om elaka uttryck samt "hot". Fyra av anmälningarna avser fysisk kränkning i form av knuffar och slag. Ärendet som är kategoriserade som "annat" en kombination av både verbala och fysiska inslag.

Likabehandlingsplan Edvardslundsskolan

I likabehandlingsplanen framgår det att skolan arbetar regelbundet med förebyggande insatser när det gäller alla former av kränkningar. Exempel: skolan har ordnings- och trivselregler samt vad som händer då en elev bryter mot dessa regler, de arbetar med värderingsövningar, rastvaktscheman, individuella samtal kring trivsel samt har ett nära samarbete med elevhälsovården.

Sammanfattning

- Nio inkomna anmälningar, samtliga anmälningar har inkommit till huvudman.
- Varje anmälan har en egen utredning kopplad till sig.
- Sju av nio utredningar har skriftlig dokumentation kring uppföljning.
- Kränkningarna innehåller fysiska och verbala inslag.

Gökstensskolan F-6

Fjorton inkomna anmälningar till huvudman. Fem anmälda kränkningar avser flickor och nio avser pojkar. En elev har blivit kränkt vid två tillfällen.

Årskurs	Totalt 2014		Jan-juni 2014		Totalt 2015		Jan-juni 2015		Jan-juni 2016		Jan-maj 2017	
	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke
Förskoleklass	1	1	1	0	1	6	0	0		1		1
Åk 1	1	0	0	0	3	0	0	0		3		1
Åk 2	0	2	0	0	1	1	1	0	2	2	2	1
Åk 3	0	0	0	0	1	1	0	0	1	2		2
Åk 4	4	5	3	4	2	8	6	0	3	1		1
Åk 5	2	4	0	2	6	8	5	6	1	1	3	2
Åk 6	6	18	5	2	3	1	0	1	1	3		1
Totalt	14	30	9	8	17	25	12	7	8	13	5	9

Blanketten "ANMÄLAN till huvudman angående kränkande behandling"

Fjorton inkomna anmälningar, samtliga anmälningar har inkommit till huvudman.

Blanketten "UTREDNING av kränkande behandling"

I skolans pärm finns det utredningar för sju av fjorton anmälningar. För ungefär hälften av utredningarna framgår det vem som är ansvarig för utredningen samt datum för uppföljning. Utredningarna beskriver händelseförloppet och alla som är involverade i ärendet har fått komma till tals. Beskrivningar av planerade/vidtagna åtgärder för att få stopp/förhindra att det händer igen finns i hög grad dokumenterade i utredningarna. Sex av utredningarna innehåller skriftlig dokumentation kring uppföljning. För sju av utredningarna framgår det att skolan haft en föräldrakontakt.

Typ av kränkning

	Verbala kränkningar	Fysiska kränkningar	Sociala medier Mobiltelefoner	Okänt	Annat
Jan-maj 2017	5	1		7	1

En anmälan avser fysisk kränkning i form av knuffar. Fem av anmälningarna avser verbal kränkning, i form av retning och fula ord. Ärendet som är kategoriserade som "annat" avser i de flesta fall en kombination av både verbala och fysiska inslag. De sju ärendet som saknar utredning kan inte kategoriseras.

Likabehandlingsplan Gökstensskolan F-6

I likabehandlingsplanen framgår det att skolan arbetar regelbundet med främjande och förebyggande insatser samt att fokus ligger på att skapa en tillitsfull skolmiljö och respekt för allas lika värde. Det framgår att det finns en trygghetsgrupp som arbetar förebyggande och utredande. Exempel på främjande och förebyggande arbete: trivsel- och ordningsregler, loggbok för observationer, trygghets- och värdegrundarbete, trygghetsgrupp, rastvakter, regelbundna diskussioner och handlingsplan för frånvaro och ett tätt samarbete med elevhälsan.

Sammanfattning

- Fjorton kränkingsanmälningar, samtliga har inkommit till huvudman.
- Det finns en utredningar kopplad till hälften av anmälningarna.
- Fyra av utredningarna har en skriftlig dokumentation kring uppföljning.
- Kränkningarna innehåller fysiska och/eller verbala inslag.

Gökstensskolan 7-9

Nio inkomna anmälningar, alla inkomna till huvudman. Sex anmälda kränkningar avser flickor och tre avser pojkar.

Årskurs	Totalt 2014		Jan-juni 2014		Totalt 2015		Jan-juni 2015		Jan-juni 2016		Jan-maj 2017	
	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke	Flicka	Pojke
Åk 7	6	9	4	10	5	1	3	1	10	4	2	3
Åk 8	0	2	0	1	5	6	2	4	7	1	3	
Åk 9	6	1	1	0	7	4	3	2	3	5	1	
Totalt	12	12	5	11	17	11	8	7	20	10	6	3

Blanketten "ANMÄLAN till huvudman angående kränkande behandling"

Nio inkomna anmälningar, samtliga har inkommit till huvudman.

Blanketten ”UTREDNING av kränkande behandling”

I pärmen finns det utredningar för sex av nio anmälningar. Oftast ger utredningarna en nyanserad bild av händelseförloppet, både den som blivit utsatt och övriga involverade har fått komma till tals. Beskrivningar av planerade/vidtagna åtgärder för att få stopp/förhindra att det händer igen finns i hög grad dokumenterade i utredningarna. De flesta av utredningarna saknar information om vem som är ansvarig för utredningen samt datum för uppföljning. Tre av utredningarna innehåller skriftlig dokumentation kring uppföljning. För tre av utredningarna framgår det att skolan haft en föräldrakontakt.

Typ av kränkning

	Verbala kränkningar	Fysiska kränkningar	Sociala medier Mobiltelefoner	Annat	Okänt
Jan-maj 2017				6	3

Samtliga anmälningar, de innehåller såväl fysiska som verbala inslag. För flera anmälningar handlar om en kombination av slagsmål och fula ord. Kränkningens karaktär kan inte bedömas för de fyra anmälningar där utredning saknas.

Likabehandlingsplan Gökstensskolan 7-9

I likabehandlingsplanen framgår det att skolan arbetar regelbundet med främjande och förebyggande insatser samt att det integreras som en naturlig del av skolans arbete. Det framgår att det finns en trygghetsgrupp som arbetar förebyggande och utredande. Exempel på främjande och förebyggande arbete: trygghetsenkät och värdegrundarbete, Friendselever som bidrar till en tryggare miljö, regelbundna diskussioner och trygghetsvandring.

Sammanfattning

- Nio kränkingsanmälningar, samtliga är anmälda till huvudman.
- Det finns utredningar för sex av nio anmälningarna.
- Tre av utredningarna har en skriftlig dokumentation kring uppföljning.
- Kränkningarna innehåller såväl fysiska som verbala inslag.

Resultat, analys och slutsatser

Resultatet grundar sig på en genomgång av samtliga inkomna anmälningar till huvudman, förskolans akter (nämndens diarium) med dokumentation av samtliga anmälningar och utredningar samt skolornas pärmar med dokumentation av samtliga anmälningar och utredningar. Även samtal med förskolechefer och rektorer under året samt genomgång av verksamheternas likabehandlingsplaner. Det systematiska kvalitetsarbetet omfattar även trygghetsarbetet och arbetet mot kränkande behandling. En genomgång av enheternas rapportering i delårsrapporter och verksamhetsberättelser har därför ingått som underlag till denna bedömning.

Vid bedömning av genomförda anmälningar och utredningar av kränkningar har följande faktorer bedömts:

- Att kränkningarna anmälts till huvudman
- Att kränkningarna utretts
- Att anmälningar och kränkningar dokumenterats enligt rutin
- Att återkopplingen till vårdnadshavarna har fungerat
- Beskrivning av händelsen
- Inblandade barns/elevs delaktighet i utredningen
- Beskrivning av planerade/genomförda åtgärder
- Uppföljning

Resultatet visar att den nya utredningsmallen används i hög grad på skolorna, vilket säkerställer att kraven i Skolverkets allmänna råd uppnås om mallen fylls i.

Det finns ett kontinuerligt trygghetskapande arbete på samtliga förskolor och grundskolor dokumenterat, både inom ramen för arbete med verksamhetsplanerna och i likabehandlingsarbetet. Arbetet där beskrivs som en kontinuerlig process då trygghet är en färskvara som ständigt behöver understödjas. Det aktiva arbetet som beskrivs handlar mycket om att säkra en vuxentäthet där den bäst behövs och en flexibilitet för att möta behoven där de finns just då. Förskolorna/skolorna har en god samverkan med barnhälsoteamet/elevhälsoteamet vilket bidrar till att barn/elever och deras familjer erbjuds stöd tidigt.

Dock visar resultatet att analyser av kränkningarna i ett sammanhang där orsaker och lösning synliggörs på såväl individ-, grupp- som organisationsnivå ofta saknas i genomförda utredningarna. Utredningarna kan inte ge den heltäckande bild som kan behövas för att bedöma kvaliteten på arbetet som främst riktar sig till grupp och organisationsnivå.

Resultatet gällande upplevd trygghet kan delvis mätas i de årliga barn- och föräldraenkäterna, och ligger till grund för åtgärder som förväntas ge positiva effekter på såväl individ- som grupp och organisationsnivå. Under våren 2017 har elevenkäten genomförts på skolorna i åk 2-3, 4-6, 7-9.

Förskolan

Inga anmälningar på förskolorna januari till maj 2017.

Fungerar bra

Förskolornas likabehandlingsplaner bedöms motsvara de krav som Skolverkets allmänna råd ställer. Samtliga förskolor har en årlig plan där respektive förskola kartlägger nuläget, gör en analys, sätter upp mål samt dokumenterar planerade åtgärder och förväntat resultat. Den årliga planen ska vara en bilaga till den övergripande planen

2017

Under 2017 behöver förskolorna säkerställa att likabehandlingsarbetet motsvarar skolverkets allmänna råd samt följa gällande rutiner

- Säkerställa att framtagen blankett för utredningar används.
- Skriftlig dokumentation kring uppföljning.
- Säkerställa att den övergripande likabehandlingsplan publiceras.

Under våren 2017 har det inte genomförts några barn- eller föräldraenkäter på förskolorna. Det kommer att göras under oktober 2017.

Grundskolan

Skolornas likabehandlingsplaner bedöms motsvara de krav som Skolverkets allmänna råd ställer.

I de fall sådan dokumentation var fullständig, visar resultatet att anmälningar till huvudman i hög grad görs omgående och att utredningar oftast startar omgående.

När det gäller kränkningar och hanteringen av dessa anger Skolverkets allmänna råd att en ”utredning bör allsidigt belysa vad som inträffat och innehålla en analys av orsakerna till det inträffade samt omfatta både den eller de som kan ha utfört kränkningen och den som har blivit utsatt.” Resultatet visar att utredningarna oftast ger en nyanserad bild av händelseförloppet och det framgår att involverade elever varit delaktiga i utredningen.

Enligt Skolverkets allmänna råd framgår att ”dokumentationen av utredningen, av vad som inträffat och vilka åtgärder skolan vidtagit, är ett viktigt underlag för att kunna följa upp effekterna av åtgärderna. Dokumentationen skapar också ett underlag för verksamheten att se om trakasserier och kränkande behandling i ett enskilt fall är en del av ett större problem. I sådana fall krävs också generella insatser”. Resultatet visar att genomförda utredningarna oftast ger en tydlig bild av vilka åtgärder som vidtagits och i flera fall finns en skriftlig uppföljning som visar på effekter av vidtagna åtgärder.

Kvaliteten på dokumentationen av utredningarna varierar beroende på vilken skola eller vilken person som gjort utredningen. Eftersom flera anmälningar saknar utredningar, visar resultatet på ett behov av fortsatt utveckling, och då kan dessa exempel fungera som förebilder.

Fungerar bra

- Den nya utredningsmallen används i hög grad.
- Goda exempel på utredningar finns.
- I de flesta utredningar finns bra beskrivningar av planerade/vidtagna åtgärder.
- En utveckling av likabehandlingsarbete en gemensam värdegrund pågår.

2017

Under 2017 behöver skolorna säkerställa att likabehandlingsarbetet motsvarar skolverkets allmänna råd samt följa gällande rutiner

- Blanketten "ANMÄLAN till huvudman angående kränkande behandling" – säkerställa att alla anmälningar kommer in till huvudman och sätts in i pärmen.
- Blanketten "UTREDNING av kränkande behandling" – säkerställa att den nya blanketten används samt att den kommer in i pärmen samt att dokumentationen sker skriftligt.
- Se över rutin angående dokumentation kring uppföljning, ska göras skriftligt.

Elevenkäten våren 2017

För Torshälla skolor åk 2-3 visar elevenkäten ett snitt på 3,57 på Edvardslundskolan och 3,47 på Gökstenskolan på en 4-gradig skala gällande området Trygghet och trivsel. Värdet är i nivå med kommunen i övrigt (3,5).

För Torshälla skolor åk 4-6 visar elevenkäten ett snitt på 3,56 på Edvardslundskolan och 3,48 på Gökstenskolan på en 4-gradig skala gällande området Trygghet. Värdet är i nivå med kommunen i övrigt (3,52).

För Torshälla skolor åk 7-9 visar elevenkäten ett snitt på 3,51 på Gökstenskolan på en 4-gradig skala gällande området Trygghet. Värdet är högre i förhållande till kommunen i övrigt (3,38).

Förutom dessa kommungemensamma årliga enkäter, genomför skolorna egna trygghetsenkäter 1ggr/termin. Det samlade underlaget används för att utveckla trygghetsarbetet på skolorna.

Förslag på åtgärder:

- Förskolor/skolor behöver säkerställa att de motsvarar kraven i Skolverkets allmänna råd när det gäller likabehandlingsarbetet.
- För att säkerställa att personalen har kunskap om Skolverkets allmänna råd om arbetet mot diskriminering och kränkningar behöver kompetenshöjande utbildningsinsatser göras regelbundet.
- Skolorna behöver utveckla processen kring anmälningar och utredningar av kränkningar, för att säkerställa att rutinerna följs och lagkraven följs.
- Tydliggöra var mallar, rutiner, riktlinjer och dokumentation finns och ens om var de ska finnas.
- Säkerställa att orsaker och lösning synliggörs på såväl individ-, grupp- som organisationsnivå i genomförda utredningarna.
- Förskolor/skolor behöver säkerställa att de lever upp till nya regler för aktiva åtgärder i diskrimineringslagen gäller från och med 1 januari 2017.

Finansiering

Föreslagna åtgärder ryms inom verksamheternas budget.

Konsekvenser för hållbar utveckling och en effektiv organisation

En trygg och god miljö är viktigt för att eleverna ska kunna prestera bra i skolan. Kvaliteten på förskolornas och skolornas arbete mot kränkande behandling har en avgörande roll i detta. Det främjande och förebyggande arbetet mot kränkande behandling ska beskrivas i verksamheternas plan mot diskriminering och kränkande behandling (likabehandlingsplaner). Om verksamheterna saknar eller har bristande strategier för att kartlägga och bemöta kränkande behandling blir det svårt att veta om rätt förebyggande åtgärder vidtas. Det kan även vara svårt att veta om de åtgärder som faktiskt genomförts är tillräckliga för att öka tryggheten och stoppa eventuella kränkningar.

Elevhälsan ska medverka till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Den har ett särskilt ansvar för att minska eventuella hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling.

TORSHÄLLA STADS FÖRVALTNING

Ingrid Sköldmo
Förvaltningschef